

Årsrapport for 2019 fra hovedverneombudet ved Universitetet i Oslo

Kontakt

Hovedverneombudet kan best nåes på epost:

hovedverneombudet@uio.no

For å gjøre det enkelt å nå riktig lokalt hovedverneombud har vi laget epostadresse til hvert LHVO, uavhengig av navn på personen som innehar vervet. Oversikt over adressene finner du her:

<https://www.uio.no/om/hms/arbeidsmiljo/organisering-roller/verneombud/kontakt>

Forkortelser i årsrapporten:

EHMS B – enhet for helse, miljø, sikkerhet/trygghet (security/safety) og beredskap

HVO – hovedverneombud (nivå 1)

LHVO – lokalt hovedverneombud (nivå 2)

LVO – ledende verneombud

VO - verneombud (nivå 3/4/5/6)

EA – eiendomsavdelingen

AP – avdeling for personalstøtte (LOS)

EBHT – enhet for bedriftshelsetjeneste

Vernetjenesten

Vernetjenesten har i 2019 bestått av HVO, vara HVO samt 12 LHVO og deres vara, LVO som organiserer verneombud der hvor det er flere verneombud (gjerne ved institutt eller stor avdeling), og ca 210 VO samt deres vararepresentanter.

Det er ett LHVO ved hvert fakultet, hvert av museene, UB (universitets biblioteket) og LOS (ledelse og støtteenheter)

Hovedverneombud ved UiO for 2019 var Hege Lynne (100% fristilt i vervet) og vara HVO Elisabeth Wenger-Hagene (20% fristilt i vervet).

HVO/LHVO versus VO rollen

I virksomhet med flere verneombud skal det være hovedverneombud. Hovedverneombudets sentrale oppgave er å samordne verneombudenes arbeid. Hvis det er tvil om hvilket verneombud en sak hører inn under, kan hovedverneombudet avgjøre dette.

Ut over dette har ikke hovedverneombudet noen alminnelig myndighet til å styre eller bestemme over det enkelte verneombudets virksomhet.

Hovedverneombudet skal med andre ord ikke utøve verneombudets funksjon når verneombudet fungerer tilfredsstillende på sitt område.

HVO ved UiO prioriterer å hjelpe VO med tips og råd. Ta kontakt, men helst på epost:

hovedverneombudet@uio.no

Link til Arbeidstilsynets beskrivelse av VO og LHVO/HVO rollen:

<https://www.arbeidstilsynet.no/hms/roller-i-hms-arbeidet/verneombud/>

Møter og intern kompetanseheving

Sommerseminar for verneombud

Den 12.juni 2019 arrangerte HVO dagsseminar for alle verneombud ved UiO og oppmøtet var meget godt. Tema og foredragsholdere var:

- Håndtering og forebygging av trakassering ved UiO, ved advokat Berit Hernes Bakke og likestillingsrådgiver Hege Elisabeth Løvbak UiO
- Verneombudets rolle ved UiO slik HVO Hege Lynne ser rollen
- Arbeid med ny hjemmeside for verneombud ved UiO, ble presentert av seniorrådgiver ved EHMS B UiO
- Når og hvordan kan VO kontakte BHT og hva kan BHT bistå med? ble presentert ved representanter for BHT UiO

Det ble stilt mange gode spørsmål fra verneombudene under seminaret, som skapte gode diskusjoner.

Verneombudsamling i regi av EHMS B utgikk høsten 2019 skal fra og med 2020 avvikles sammen med HVO sitt dagsseminar for verneombudene.

Dagsseminaret for verneombud er satt til 12 juni 2020!

Møter/kompetanseheving for LHVO/HVO

De lokale hovedverneombudene representerer hvert sitt fakultet, museum, UB eller LOS. Hovedverneombudet hadde 6 møter med alle LHVO samt ledende verneombud for Eiendomsavdelingen (EA) i 2019.

Kompetansehevingen for LHVO/HVO består i at aktuelle saker/tema som har betydning for arbeidsmiljøet ved UiO belyses. I 2019 ble disse temaene tatt opp:

ARK 2.0 – ble orientert ved prosjektleder ARK-UiO

Xiao Yun Wu, ARK ble også diskutert på flere av møtene mellom LHVO og HVO

Ny webside for verneombud - Elin Agathe Hult seniorrådgiver EHMS orienterer

Konferanse for LHVO og HVO i Universitet sektoren arrangert av UiO – aktuelle tema for konferansen og foredragsholdere ble diskutert på alle møter våren 2019

Strategi 2030 – vi diskuterte oss frem til aktuelle innspill som ble sendt inn fra vernetjenesten

CIM/HMS risikostyringsprosjektet på UiO ved Steinar Heid

Arbeid med ulike HMS policy– ved Steinar Heid Gruppen ga EHMS B innspill til policyene

mm

Et godt oppmøte på alle møtene har nok en gang bidratt til mange gode diskusjoner over mange tema som har betydning for arbeidsmiljøet.

Nasjonal årskonferanse for LHVO og HVO i sektoren

Denne konferansen går på omgang i sektoren blant alle 10 universitetene og denne gangen var det universitetet i OSLO som var vertskap.

HVO satte vinteren 2019 en arbeidsgruppe bestående av LHVO UB Karen Danbolt, LHVO UV Kristin Flood Strøm, LHVO TF Brynjulv Norheim, vara HVO /LHVO JUR Elisabeth Wenger-Hagene , som arbeidet med arrangementet. Vi fikk også hjelp av Mette Børing og Lars Solheim fra LOS. Konferansen ble holdt på Oslo MEET med ca. 70 deltakere, og konferansen strakk seg over en kveld og to hele dager.

Vi fikk en støtte til konferansen fra Universitets direktøren på kr 100.000, som gjorde det mulig å få til et flott arrangement, tusen takk!

På grunn av gruppens gode arbeid fikk konferansen mye skryt for innholdet og gjennomføringen, tusen takk for at dere stilte opp i en hektisk hverdag.

Foredragsholderne var også meget dyktig og jeg retter en stor takk til alle som bidro fra UiO. Takk for at dere stiller opp gang på gang i en travel hverdag.

Onsdag kveld møtte 55 av deltakerne til en sosial samling med kveldsmat og kåseri v/kunsthistoriker Bjørn Vidar Johansen i Niels Henrik Abels hus

Tema som ble belyst under konferansen var:

- Arbeidsplassen i statlig sektor – hva kan tillitsvalgte og verneombud gjøre? v/Bjørn Halvorsen, leder i NTL Sentralforvaltningen

- Utforming av arbeidsplassen v Carolina Lyback-Forbacka og Inger Kristine Mollo-Christensen BHT UiO
- Hva er egentlig arbeidsmiljø? Foredrag av Pål Molander, direktør ved Statens arbeidsmiljøinstitutt
- Presentasjon av Domus Juridica v/arkitekt Torkel Njå
- Foredrag av Ulla Uberg, kunstkurator ved UiO
- Beredskap UiO v/Kenneth Nielsen, sikkerhets- og beredskapsrådgiver ved UiO
- Etter sjokket - erfaringer etter 22. juli v/Nille Lauvås, fagdirektør i seksjon for HR, Kunnskapsdepartementet
- Varslingsrutiner, metoo og varsling v/Berit Hernes Bakke, personalsjef ved UiO; Hege Løbakk, seniorrådgiver ved UiO og Ragnhild Hennem, professor ved UiO

Interne kurs

HVO har deltatt på noen av UiO sine modulbaserte HMS kurs, som er opplæring/kompetanseheving for ledere og verneombud:

<http://www.uio.no/for-ansatte/kompetanse/tema/hms/>

HVO vil oppfordre verneombud til å melde seg på moduler selv om de har tatt disse tidligere. Innholdet i modulene oppdateres stadig.

HVO oppfordrer og ønsker at ledere på alle nivå gjennomfører modulen som er utarbeidet for ledere.

Verneombudene ved UiO mottar to ganger i året en kort orienterings mail fra HVO om det som HVO er engasjert i.

Kontakt mellom vernetjenesten og ledelse

HVO har også i 2019 hatt faste møter med universitetsdirektøren, og med direktørene for EA, AP, EHMS B, og EBHT

Årlig lunsj til lunsj med universitetsdirektøren ved UiO, ledelsen i LOS, LHVO og HVO

Dette var den første samlingen som ny Universitets direktør Arne Benjaminsen var med på.

I dette møtet belyser vi ulike tema sammen. Det gjennomføres også «runde rundt bordet» hvor LHVO utdyper utfordringer og hva som fungerer godt ved deres enhet. Dette gir universitetsdirektøren og ledelsen i LOS et godt bilde av hvordan arbeidsmiljøet fungerer lokalt sett fra LHVO sitt ståsted.

Vi ble orientert om UiO sitt arbeid mot trakassering,- varslingsrutinene ved UiO, EA sin prosjekthåndbok, og arbeidet med Webside for verneombudene.

Nok en gang oppfordrer HVO med støtte fra universitetsdirektøren ledere på alle nivå å innkalle verneombudet til faste møter. I disse møtene kan leder ta opp prosjekter og endringsprosesser (som leder vet vil komme), og verneombudet kan ta opp saker som rører seg i arbeidsmiljøet. Det er i fredstid man bygger den tillit som er god å ha når det «drar seg til» i arbeidsmiljøet.

Medvirkning

Hovedverneombudet er bekymret over manglende forståelse/kunnskap i om arbeidsmiljøloven og tilhørende forskrifter blant ledere.

Dette blir tydelig når man starter prosesser som får betydning for arbeidsmiljøet.

Oftest er det sånn at når verneombudet inviteres inn, så har prosessen pågått en stund. Det er også presisert i Arbeidsmiljøloven at byggeprosesser/planer som krever Arbeidstilsynets samtykke i henhold til §18-9 skal behandles i AMU/LAMU. Fremdeles er det sammenblanding av ansattes medvirkning og verneombudets medvirkning, blant ledere.

Det er fint at ansatte medvirker i ulike prosesser, men verneombudet har en annen rolle i prosessene. Både ansattmedvirkningen og verneombuds medvirkningen sikrer et godt og produktivt arbeidsmiljø for fremtiden.

Verneombudets rolle er hjemlet i Arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter.

HVO er takknemlig over at EA sender ut epost om forestående byggearbeid ved enhetene på UiO, til LHVO listen. Dette hjelper verneombudet til å kunne svare på henvendelser fra ansatte, og å sikre medvirkning. Det er allikevel leders ansvar å informere ansatte om pågående byggearbeid.

Hovedverneombudet har deltatt i ulike prosesser i 2019 som Livsvitenskap byggeprosessen. I denne prosessen har ikke HVO opplevd så mye medvirkning, men orientering.

Strategi 2030 har vært en annen prosess som HVO på vegne av vernetjenesten har kommentert mangler og hvor vernetjenesten har blitt hørt.

Arbeidsmiljø

ARK

ARK ble våren 2019 satt på vent på grunn av innsynsbegjæring fra pressen, høsten 2017. Sommeren 2019 ble ARK 2.0 vedtatt brukt og allerede høsten 2019 vedtok enkelte enheter å ta den i bruk våren 2020.

<https://www.ntnu.no/ark>

Omstillinger

Det arbeides gjennom BOTT samarbeidet med store omstillinger i vår sektor. BOTT er et samarbeid mellom universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim for å anskaffe, etablere og forvalte felles systemer og teknologi.

For mer informasjon:

<https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/BOTT-samarbeidet>

Ansatte vil oppleve større trygghet i prosessene om verneombudet inviteres tidlig inn i prosessen. Et råd til verneombudene er at når dere oppdager endringsprosesser som er initiert av leder send da en mail til leder og inviter dere inn i prosessen med henvisning til AML § 6-2(1) (første setning), §6-2 (4) og § 3-1(d).

Konflikthåndtering og varsling

Ressursgruppen for forebygging av seksuell trakassering ble etablert høsten 2017 for å jobbe med forebyggende tiltak ved UiO. Professor og tidligere prorektor Ragnhild Hennem leder gruppen. En sluttrapport fra gruppen, samt forslag til spilleregler, og en langtidsplan ble lagt frem for UiO-styret og vedtatt i 2019.

<https://www.uio.no/om/regelverk/etiske-retningslinjer/trakassering.html>

UiO har rutiner for konflikthåndtering og varsling:

<https://www.uio.no/om/hms/si-fra/varsling/>

<https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/personal/personaloppfolging/konflikt/>

Avvikssystemet

Vi er ikke flinke nok til å melde avvik. Alle ansatte må melde avvikene de oppdager, det er den beste måten hindre at de oppstår igjen. Det er den systematiske oppfølging av avvikene som gjør det mulig å bedre arbeidsmiljøet.

<https://www.uio.no/om/hms/si-fra/>

<https://www.uio.no/om/hms/arbeidsmiljo/prosedyrer/hms-avvik/>

Oppsummering og veien videre

Det er fremdeles mange verneombud som ikke har faste møter med leder og da spesielt på nivå 3, 4 og ned i organisasjonen.

Noen enhetsledere ser verneombudet som en ressurs og ser derfor til at faste kontaktmøter mellom leder og verneombud finner sted.

Når det gjelder valg av verneombud så er det viktig at ledelsen og de ansatte bygger opp om verneombudet slik at vervet blir attraktivt. Dette kan gjøres ved å legge til rette for vervet. Ved noen enheter er det kamp om å få vervet, og slik bør det være alle steder.

Fremdeles så er det slik at verneombudet - og spesielt de som er verneombud på flere nivå - står i skvis mellom vervet og arbeidsoppgavene. Her må ledere på de ulike nivå være behjelpelige med å løse problemene.

Som hovedverneombud mener jeg at det er urimelig at ikke nivå 2 skal kompensere den underliggende enhet som har personen som blir valgt til vervet lokalt hovedverneombud (på nivå 2). Her er det store forskjeller ved UiO i hvordan dette gjøres.

Verneombudsrollen er meget viktig både for ansatte og ledere!

Jeg vil rette en stor takk til vara hovedverneombud Elisabeth Wenger-Hagene for samarbeidet i 2019.

Elisabeth trekker seg fra vervet som vara HVO og jeg ønsker Thomas Aulin velkommen som nytt vara HVO ved UiO fra og med 1.januar 2020.

Takk også til:

EHMS B, EBHT, EA, avdeling for personalstøtte, sentral ledelse ved UiO, hovedtillitsvalgte, ansatte, ledere og ikke minst verneombudene for et godt samarbeid i 2018.

Med vennlig hilsen

Hege Lynne

Hovedverneombud ved UiO

